

MUINSUSKAITSEAMET

Lp Tõnu Kiviloo
Eesti Ajalooliste Hoonete Ümarlaud
estmoisakool@gmail.com

Teie 09.06.2024

Meie nr 2-11/1104-2

Ehituspärandi väärtuspõhisest hindamisest

Täname, et leidsite aega põhjalikult tutvuda ehituspärandi kultuuriväärtuse hindamise metoodikaga ning teha tähelepanekuid ja ettepanekuid.

20. mail 2025. aastal tutvustas Muinsuskaitseamet koostööpartneritele hindamismetoodikat ning vastas tekkinud küsimustele. Planeerime hindamisprotsessis korraldada regulaarselt sarnaseid infovahetamise kohtumisi. Teiepoolne tagasiside ning konstruktiivsed arutelud aitavad valideerida hindamise tulemusi ning ühiselt seista meie ehituspärandi kõige esinduslikuma osa väljaselgitamise, hoidmise ning väärtustamise eest.

Kordan üle peamised lähtekohad väärtuspõhises hindamises ning vastan esitatud tähelepanekutele:

- Koostatud metoodika on hindajate töövahend. Selle alusel viiakse läbi ehituspärandi hindamine hoonetüüpide kaupa. Hoonetüübi hindamisel võib muuta kriteeriumide osakaalu, kui see on põhjendatud ja Muinsuskaitseameti poolt heaks kiidetud. Näiteks tööstuspärandi hindamisel võib rohkem esile tõsta ajaloolise sisustuse säilimist ja senise funktsiooni jätkumist.
- Hindamiste läbi viimisel tuginevad hindajad kultuurimälestiste registris olevatele andmetele, vajadusel viiakse läbi täiendavad visuaalsed vaatlused.
- Hindamise tulemusel tehakse ettepanekuid kultuurimälestiste nimekirja korrastamiseks. See on üheks aluseks edasisele menetlusele, kuhu kaasatakse omanikud ja seotud osapooled.
- Maakonna nõunike kaasatakse mälestiste hindamisse erinevate tegevuste kaudu. Oluline on silmas pidada, et hindamisel liiguks oluline informatsioon asjaosaliste vahel operatiivselt ning ei tekiks nn pudelikaelu.
- Mõiste „maa-alaline mälestis“, teinekord kasutatakse ka mõistet „kompleks“, on õiguslikul tasandil sisustatud, muinsuskaitseadus § 11 lg 4: *Ehitismälestis on hoone koos selle interjööri, sealhulgas sisekujunduselementide ja hoone algse funktsiooniga seotud sisseseadega, rajatis või ehituslik kompleks, mis on oluline Eesti arhitektuuriajaloo ja ruumilise keskkonna arengu tähistaja ja mitmekesise elukeskkonna hoidja*. Küll aga olen Teiega nõus, et senises praktikas on seda võimalust vähe kasutatud. Sealhulgas võib ühes kompleksis olla erineva väärtusega hooned, millele peaksid kehtima ka erinevad piirangud ning leevendused. Väärtuspõhise hindamise raames ongi planeeritud näiteks mõisate hoonestust hinnata just komplekside kaupa.

- Kui hindamise tulemusel selgub, et mõni ehitis on oluline pigem kohalikul tasandil ning ei ole põhjendatud seal rakendada riikliku kaitsest, siis edastame need ettepanekud ja info kohalikele omavalitsustele. Oleme nõus, et kohalike omavalitsuste valmisolek ja kompetents pärandi hoidmisel võib olla väga erineval tasemel, kuid usume ja näeme, et kohaliku kogukonna huvi oma pärandi vastu on pigem tõusuteel ning tööd alustanud Maa-ja Ruumiamet saab olla neile toeks vastavate kompetentside arendamisel.

Ehitismälestiste väärtuspõhisel hindamise tulemusi planeerib Muinsuskaitseamet tutvustada erinevatel teabepäevadel ja infokanalites ning kaasab erinevaid osapooli tulemuste analüüsi ja ettepanekute menetluste etapis. Meie hinnangul on see hea võimalus koostöös Teie ja teiste partneritega tutvustada meie kultuuripärandi väärtusi laiemalt kõigile huvilistele.

Soovin head ja tihedat koostööd ning rahulikku suve!

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarvi Sits
Projektijuht
Tel 51 24 253

Teadmiseks: Kultuuriministeerium